

pojmov je:

Merjenje!!! Proces operacionalizacije tvorijo faze:-koncepti(pojmi) -(teoretske) spremenljivke -indikatorji (izkustvene spremenljivke) -merski instrument -podatki

Religioznost anketirancev merimo z vprašanjem ali obiskujete verske obrede, nakar so možni samo pozitivni ali negativni odgovori! S kakšno lestvico predstavimo takšno vprašanje?

Nominalno (1- veren, 2- ni veren)

Likertova lestvica se praviloma uporablja za merjenje:

Stališč

Kaj razumemo s pojmom zanesljivost merskega instrumenta?

Gre za razmerje med merjeno in dejansko vrednostjo lastnosti, ki jo ocenjujemo.

Kaj razumemo s pojmo skonstruirana veljavnost?

Preverjanje veljavnosti merskega instrumenta na temelju veljavne hipoteze o zvezi med pojavi

Kako imenujemo smiselno urejeno opazovanje vrednosti na posameznih dimenzijah lastnosti za vsako enoto opazovanja?

Podatkovna matrika

S kakšnim postopkom preverjamo zvezo, kjer je odvisna spremenljivk merjena na intervalni, neodvisna pa na nominalni ravni?

Analiza variance (sumacijski rang je ordinalen, Likertova in Thurstonova lestvica sta intervalni)

S pomočjo kontingenčne tabele smo ugotovili, da obstaja med sprema. X in Y značilna povezava. Z uvedbo testne sprem. Z pa smo ugotovili, da so vse parcialne korelacije med X in Y enake nič. Kako lahko pri tem ugotovimo ali gre za intervenco ali nvidezno korelacijo?

S pomočjo teorije

Kaj je nujen predpogoj za pripravo eksperimentalnega načrta?

Hipoteza o vzorčnem odnosu.

Kakšna je praviloma temeljna razlika med kontrolno in eksperimentalno skupino, glede na logiko eksperimenta?

Samo glede na neodvisne spremenljivke.

Kakšen tip podatkov predvsem zbiramo z opazovanjem za razliko od razgovora?

Neposrednemu izkustvu dostopne podatke.,

Razgovor z razliko od opazovanja omogoča:

Hitrejše zbiranje podatkov (kvalitativna- opazovanje z udeležbo, kvantitativna-anketiranje)

Kaj želimo pri izbiri podatkov z anketo predvsem doseči z visoko standardizacijo postopkov:

Primerljivost podatkov!!! (torej: vzorčenje-sklepanje na celoto, standardizacija-primerljivost podatkov) (kvalitativna-opazovanje z udeležbo, kvantitativna-anketiranje)

Pri družboslovnem raziskovanju z anketo zbiramo podatke:

Praviloma na vzorcu

Panelna raziskava predstavlja eno od oblik:

Medčasovne analize

Kakšno raziskovalno metodo bi uporabili, če bi želeli raziskati interakcije med pripadniki nekega delovnega kolektiva?

Sociometrično metodo

V kateri faze raziskave je proces operacionalizacije sklenjen?

Pri zbiranju podatkov

Deduktivna pot oblikovanja hipotez pomeni, da hipoteze izpeljemo:

Iz teorije

V okviru raziskovanja ideologije je bila postavljena hipoteza »Zveza med kritičnostjo do sistema in slojevsko pripadnostjo posameznika je določena z...« Kateri pojav v hipotezi predstavlja neodvisno spremenljivko?

Slojevska pripadnost, Kritičnost do sistema (Žižek)

Kakšno hipotezo predstavlja trditev »Parlamenti z večjim številom strank so manj učinkoviti kot p. z manjšim št. strank«!

Eksplikativno (so inf. bogate, saj izražajo relacije in odnose med pojavi)

Koliko spremenljivk mora vsebovati hipoteza s kavzalno (vzročno) vsebino?

Najmanj dve

Na splošno je indikator v odnosu do spremenljivke:

Zunanji znak

Koliko indikatorjev lahko označuje posamezno spremenljivko?

Običajno več kot eden

Kako imenujemo postopek vzpostavljanja stika med teoretičnim pojmom in izkustvenim pojavom, na katerega se pojem nanaša?

Operacionalizacija

Kateri od elementov znanstvene teorije predstavlja ključni instrument pojasnjevanja pojavovo?

Zakon

S temeljnimi načeli znanstvenega proučevanja se ukvarja:

Epistemologija

V čem od naštetega se kaže ključna razlika med družboslovjem in naravoslovjem glede strukture znanstvenega zakona in pojasnjevanja pojavovo?

Zakoni v naravoslovju so bliže univerzalnosti

Kakšno je značilno stališče pozivistov o odnosu med družboslovjem in naravoslovjem?

Za oboje veljajo enotna logično-epistemološka načela znanstvenega spoznavanja

Po Durkheimu je mogoče odkrivati vzročne zveze med pojavi v družbi s pomočjo:

Primerjalne analize (primerjalne metode- družba kot avtonomna sfera stvarnosti)

Ko govori W.Dilthey o tem, da se morajo družbene znanosti opirati na celotno človekovo izkustvo, želi s tem tudi poudariti pomen:

Samoopazovanja (introcepcije)

Pri Maxu Webru prevzame v okviru pojasnjevanja družbenih pojavovo vlogo znanstvenega zakona in teorije:

Idealni tip- proces vrednotenja

Kako se kaže objektivnost z vidika odnosa do stvarnosti?

Z neselektivnim odnosom do relevantnih inf. o predmetu raziskave

V družboslovju se problem objektivnosti povezuje tudi z omejenimi možnostmi eksperimentiranja. Kateri dejavnik, ki vpliva na objektivnost je povezan s to omejitvijo?

Nepopolna kontrola

Metoda funkcionalne analize je smiselna predvsem pri raziskovanju:

Družbenih institucij

Znanstveni zakon je:

Izkustveni izraz- izraz izkustev

Popolna determenistična pojasnitev pomeni:

Velja v vseh pogojih in časih, v vseh pogojih

Metodologija se ukvarja z:

Pojasnitev poti, Postopkov, Sredstev

Max Weber za pojasnjevanje uporablja:

Idealni tip- proces vrednotenja (sredstvo spoznanja)

Durkheim je poudarjal pomen za odkrivanje pojavov na.

Primerjalna analiza (primerjalna metoda)

Glavna funkcija pojma:

Omogočanje komuniciranja

Kakšna hipoteza je naslednja trditev: »V Sloveniji se je brezposelnost podvojila«:

Deskriptivna hipoteza (nizka stopnja abstrakcije, nanaša pa se v glavnem na neposredna, izkustvena dejstva)

Na višino dohodka vplivajo, starost, spol, izobrazba, poklic, podjetje. Določi odvisno spremenljivko:

Višina dohodka

Vpliv socialnega statusa na egalitarnost je v različnih družbah različen, potrebno je vključiti še osebne lastnosti, ideologijo. Neodvisna spremenljivka je:

Socialni status

Na splošno je indikator zunanji znak za:

Variable (spremenljivke)

Katero je najboljšo načelo za ugotavljanje objektivnosti?

Preverljivost

Glede metod pri družboslovnih in naravoslovnih vedah, pozitivisti menijo:

Metode so indentične

Odkritje pri načrtovanju raziskave pomeni.

Vse pobude, ki so vodile raziskavo

Prenašanje teoretičnih pojmov v praktične se imenuje:

Operacionalizacija

Najboljši način za zagotavljanje zanesljivosti je:

Preverljivost!!! (pri zanesljivosti gre za povezanost med dejansko in izmerjeno vrednostjo- ali s ponovitvijo merjenja pridemo do istega rezultata (konsistencianalnost

Najboljši način za ugotavljanje zanesljivosti pa so tri metode:

Retest (ponovimo merjenje, metoda alternativne oblike (ekvivalentne lestvice) in split half.

Kaj je temeljna predpostavka objektivnosti družboslovnega raziskovanja?

Preverljivost spoznanja

S pristranostjo, ki ogroža objektivnost, mislimo na situacijo, ko raziskovalec:

Ni vrednotno nevtralen (če nismo pristranski smo nepristranski, objektivni, smo torej vrednotno nevtralni)

Znotraj procesa operacionalizacije se v razmerju med teoretskimi in opazovalnimi pojmi postavi vprašanje:

Veljavnosti!!! (generalni problem pri operac. je problem veljavnosti in zanesljivosti, veljavnost podatkov je odločilnega pomena za veljavnost raziskovanja)

Na splošno je indikator (pokazatelj) v odnosu do spremenljivke:

Zunanji znak

Koliko indikatorjev lahko označuje posamezno spremenljivo variabla?

Običajno več kot eden

S katero od navedenih lestvic lahko merimo pojave na intervalni ravni?

Thurstonovo lestvico (sumacijski rang je ordinalen, Likertova in Thurstonova lestvici pa sta intervalni)

Zanesljivost sestavljene lestvice za merjenje stališč ugotovimo, tako da:

Ponovimo merjenje (retest)

Lestvice, ki so sestavljene iz večjega števila vprašanj (ITMOV):

Zmanjšujejo pristranost- torej povečujejo nepristranost, objektivnost, torej vrednotno nevtralnost.

Kolko spremenljivk mora vsebovati hipoteza z vzročno vsebino:

Najmanj dve

Kakšno hipotezo predstavlja trditev: V Sloveniji ni "rasizma"?

Deskriptivno!!! Hipoteze delimo po vsebini na: H. z deskriptivno vsebino (nizka st. abstrakcije in se nanaša v glavnem na neposredna, izkustvena dejstva) H. s tipološko vsebino (podobna deskriptivnim, od njih pa se razlikujejo tem, da je vsebina njihove trditve klasifikacija oz. tipologija kot miselni proizvod) H. z eksplikativno vsebino (so informacijsko bogate, saj izražajo relacije in odnose med pojavi) H. s kavzalno vzročno vsebino (drugi tip eksplikativnih hipotez, kavzalne h. Izražajo poleg povezanosti tudi položaj vzroka in posledice)

Denimo, da želimo preveriti hipotezo v zvezi med dvema spremenljivkama, ki sta bili izmerjeni na nominalni ravni. Kakšen postopek za analizo bi uporabili?

Analiza variance

Z analizo tabele smo ugotovili, da obstaja zveza med spremenljivkama X in Y. Z uvedbo testne spremenljivke Z pa smo ugotovili, da gre za primer navidezne korelacije. Kakšne so bile ob tem parcialne korelacije med sprem. X in Y?

Vse nič ali blizu nič (parcialne korelacije oz. parcialni korelacijski koeficienti morajo biti nič ali blizu nič)

Kako lahko v okviru neeksperimentalno pridobljenih podatkov vemo, katero sprem. obravnavamo v analizi kot neodvisno in katero kot odvisno?

Na temelju teoretskega modela

Kaj je nujni predpogoj za pripravo eksperimentalnega načrta?

Hipoteza o vzročnem odnosu (oz. o vzročnem posledičnem odnosu)

Panelna raziskava je podobna eksperimentu po tem, da:

Izvajamo več meritev na isti skupini

Zbiranje podatkov z opazovanjem:

Omogoča tudi kvantitativne analize

Pri zbiranju podatkov z anketo je možno posploševanje rezultatov zaradi:

Vzorčenja (le ta omogoča posplošitev- splošni zakon- eksterna veljavnost)

Kaj je osrednja metoda za zbiranje podatkov v okviru kvalitativnega raziskovanja?

Opazovanje z udeležbo (kvantitativna- anketiranje)

Za Maxa Webra pomeni idealni tip:

Sredstvo spoznanja

Kaj je značilno za znanstveni zakon, kakor ga razume A. COMTE?

Fenomenalizem (Fenomalistično pojmovanje zakona)

Kakšna je funkcija znanstvenih zakonov?

Pojasnjevanje pojavov (izražanje neke univerzalne značilnosti pojavov ali stabilnega odnosa med pojavi)

Z deterministično strukturo znanstvenega zakona mislimo na:

Nujnost odnosov med pojavi (idealni, univerzalni so torej zakoni, pri katerih njihovih pogojev- determinističnega spleta- za njihovo vsebino ni potrebno definirati, ker veljajo v vseh pogojih)

Deduktivna pot oblikovanja hipotez pomeni, da hipoteze izpeljemo:

Iz teorije (od splošnega k pozitivizmu, od teorije do empirije; teorija- hipoteza- zbiranje- posploševanje)

S pojmom metoda v znanosti na splošno mislimo na:

Postopke za pridobitev novega znanja (spoznanja)

V kateri fazi raziskave je proces operacional. sklenjen?

Pri zbiranju podatkov!!!

Najboljši način za zagotavljanje zanesljivosti je?

Preverljivost!!! (pri zanesljivosti gre za povezanost med dejansko in izmerjeno vrednostjo-ali s ponovitvijo merjenja pridemo do istega rezultata (konsistencialnost).

Najboljši način za ugotavljanje in ne zagotavljanje zanesljivosti pa so tri metode: Retest (ponovno merjenje), metoda alternativne oblike, split half

Naštete štiri tipe lestvic glede na nivo zahtevnosti merjenja(začnite pri najnižjem nivoju zahtevnosti in končajte pri najvišjem nivoju)

Nominalna I.(poimenovalna I.) .....Kvalitativne I.

Ordinalna I. (rangi).....Kvantitativne I.

Intervalna I. (enaki razmiki).....Kvantitativne I.

Razmernostna I. (absolutna,aditivna).....Kvantitativne I.

Za vsakega od naslednjih tipov lastnosti posameznika, ki jih lahko merimo navedi po en konkreten primer, ki se lahko pojavlja v družboslovju!

Absolutne.....spol, starost (individualne, neodvisne od okolja)

Relacijske.....odnos posameznika do drugih (pol. sogl. med zakoncema)-sociometr. status

Primerjalne.....osebni dohodek (primerjava lastnosti posameznika za lastnostmi kolektiva)

Konstekstualne....skupinski znaki (velikost skupine)

Naštete nivoje raziskovanja glede katerih lahko razlikujemo hipoteze po njihovi vsebini : Deskriptivni nivo.....opis stanja ali procesa

Klasifikatorsko tipološki.....klasifikacija v dve skupini, 2 tipa(višja st. opazo.)

Eksplanatorni nivo.....ekspikativni (korelacija, povezanost)

Kavzalni nivo.....(pojasnitev, napoved)

Naštete pet lastnosti znanstvenega spoznanja o svetu okrog nas!

Objektivnost, Sistematičnost, Logičnost, Zanesljivost, Preciznost , Splošnost (nivo spoznanja), Preverljivost

Naštete štiri elemente družbene determiniranosti raziskovanja, ki vplivajo na objektivnost v družboslovnih vedah: družbena teterminiranost raziskovanja je:

Opazovanje od znotraj, Položaj raziskovalca v družbeni strukturi, Interesi in vrednote , Reakcija okolja, Zdrav razum

Navedite štiri postopke kontrole, ki jih je treba zagotoviti v okviru eksperimentalnega raziskovalnega načrta!

Kontrola eksperimentalne situacije (okolja pogojev), Eksperimentalna in kontrolna skupina (enaki obe skupini, vzorčenje ali parni izbor), Kontrola neodvisne spremenljivke (eksp. Stimulus)-manipulacija z neodvisno spremenljivko, Kontrola odvisne sprem. (merjenje odv. spremenljivke pred in po manipulaciji z neod. sprem.).

Navedite štiri postopke, ki se ponavljajo pri akcijskem raziskovanju v zaporednih ciklih, zapišite jih v pravilnem zaporedju

Zbiranje podatkov (terensko), Diskurz (analiza podatkov poteka v komunikaciji vseh udeležencev v raziskavi), Modifikacija akcijskih namer (zamisel o usmeritvah in ravnanju v raziskavi), Akcija v socialno okolje

Naštet glavne funkcije znanstvene teorije! (2 glavni + 7 drugih funkcij)

2 glavni: Definiranje področja raziskovanj, Pojasnjevanje pojavov na tem področju
7 drugih: Orientalna f. (definiranje področja raziskovanja), Pojasnjevanje pojav, Omogoča komunikacijo med znanstveniki, Omogoča konceptualizacijo raziskovalnega problema (operacionalizacijo), Izraža raven spoznanj na nekem področju oz. st. razvitosti znanst. Discipline, Usmerja (empirično) raziskovanje, Omogoča "napovedovanje" prihodnosti

Vrste indikatorjev glede na odnos do variable:

Definitorni (ind. S katerim je neposredno def. opazovana znakovna dimenzija), Korelativni (interni, eksterni), Indikatorji, ki opogočajo sklepanje

Pogoji preverljivosti:

Preverljivost je nujen, a ne zadosten pogoj objektivnosti, štiri proceduralna pravila: Javnost in intersubjektivna preverljivost vsakega izvirnega postopka, Javnost vseh sestavin raziskovalnega postopka, Stalna kontrola vseh faz in rezultatov raziskave, Raziskovalčeva refleksija lastne vrednotne pozicije

Deduktivna pot oblikovanja teorije:

Izbor in opredelitev področja realnosti, Oblikovanje izhodiščnih predpostavk (postulatov), Logična izpeljava konkretnih izjav (teoremov)

Trije ključni udeleženci družboslovnega raziskovanja:

Naročnik, Raziskovanec (objekt), Raziskovalec

Elementi, ki vplivajo na objektivnost raziskovanja:

(dejavniki ki ovirajo objekt. v družb.): -Nezmožnost popolne kontrole pogojev raziskovanja oz. nezmožnost uporabe elementa. -Družbena determiniranost raziskovanja (opazovanje od znotraj, položaj raziskovalca v družbeni strukturi, interesi in vrednote, reakcija okolja, zdrav razum).

Tri ravni splošnosti raziskovalnih metod:

-Načela, ki veljajo za vse znanstvene discipline -Metode, ki se pojavljajo na nivoju posameznih ali sorodnih znanstvenih disciplin. Tehnični vidik zagotavljanja objektivnosti

Kaj je operacionalizacija in pogoji preverljivosti:

-Operacionalizacija je proces, ki nas privede do več dimenzij nekega pojava. Bistvo op. je, da omogoča vzratno zvezo- kaže nam katero teoretsko variabla smo opazovali. V op. manjka le analiza, da bi imeli celoten raziskovalni proces. Učinki op. pa se poznajo še pri analizi podatkov. Generalni problem pri op. je problem veljavnosti in zanesljivosti. Veljavnost podatkov je odločilnega pomena za veljavnost raziskovanja in od tu je zelo pomemben značaj, ki ga ima op. kot 1. korak pri ustvarjanju empirijske evidence v raziskovalnem postopku. Koncept veljavnosti: ali se pridobljeni podatki res nanašajo na spremenljivko, ki smo jo želeli opazovati? Veljavnost se lahko opazuje skozi teoretski model.

Navedite razliko med merjenjem na nominalni in ordinalni ravni ter navedite eno družboslovno spremenljivko kot primer za vsako raven merjenja!

-Nominalna: je najenostavnejša in najprimitivnejša oblika merjenja, kjer dejanske predmete zamenjamo s simboli ali imeni. Gre torej za klasifikacijo enot opazovanja glede na to, ali vsebujejo ali ne vsebujejo določenih(kvalitativnih) znakovnih vrednosti. (spol 1-m,2-ž)

-Ordinalna: je naslednja višja raven merjenja. Enote raziskovanja lahko glede na njihove znakovne vrednosti na kaki znakovni dimenziji (variabli) razporedimo, kajti znakovna dimenzija vsebuje oz. ima kvantitativne lastnosti. Metoda parnih primerjav, vzpostavitev rangirne vrste kot klasifikacija v kvantitativne znakovne razrede. Odmik med dvema enotama nam je neznan. Številke, ki označujejo vrednosti ranga, so ordinalna števila. (npr. $a > b$, $b > c$, $a > c$ poznamo le relacijo, ne pa tudi odmik!)

Navedite tri situacije, ko so metodološke razprave v okviru znanstvene discipline še posebej potrebne:

-Spor o metodi -Spor o vrednotah -Spor o pozitivizmu

Štirje vidiki razgovora, ki predstavljajo njegove prednosti pred opazovanjem kot obliko zbiranja podatkov

-Možno je raziskovati sedanost in preteklost in ne le sedanost kot pri opazovanju
-Razgovor je krajši od opazovanja -Ni omejen na prostor, ki je dostopen izkustvu raziskovalca -Razgovor je standardizirani postopek zbiranja podatkov, tako, da je možna primerljivost podatkov -Pri razgovoru vzorčenje omogoča posploševanje

Tri lastnosti dobrih hipotez:

-Preverljive -Povezane z resničnostjo -Nenegativne (lahko pa v obliki vprašanj)

Trije temeljni postulati v okviru tradicionalnega raziskovanja, ki jih problematizirajo zagovorniki kvalitativne metodologije:

-Postulat objektivnosti -Postulat vrednostne mentalnosti? -Načelo odprtosti in načelo komunikacije v zvezi z pridobivanjem podatkov

Trije dejavniki, ki lahko v okviru eksperimenta ob spremenljivki, s katero manipuliramo, tudi deluje na rezultat drugega merjenja odvisne spremenljivke

-Vzorčenje -Pretest -Izbor eksperimentalne situacije -Post test

Raziskujemo vpliv poklica, ki ga opravlja posameznik na njegove vrednote in stil življenja, za vsako od navedenih odvisnih spremenljivk povejte kakšen postopek za analizo podatkov bi bil najbolj primeren!

- posedovanje dragega avtomobila (npr. BMW, Mercedes): semantični diferencial

- odnos do dela (Thurstonova lestvica): Likartova

- količina porabljenega denarja za nakup umetnin: factorska

- obiskovanje verskih obredov (da ali ne): sumacijski rang

Kakšno je razmerje med teoretskimi pojmi in indikatorji (družboslovno raziskovanje)?

Za izbiro indikatorjev moramo imeti teoretično ozadje (natčno definiranje variabel). Teoretični pojmi se nanašajo na medsebojne zveze med posameznimi variablami. Indikator je zunanji znak oz. simbol variable. Ta zveza se vzpostavi z oprac., pojavi pa se problem veljavnosti.

Nariši shemo interpretativne sheme!

Navedite pet bistvenih točk v procesu operacionaalizacije (upoštevaj zaporedje)!

- koncepti oz. pojmi, spremenljivke, indikatorji, merski instrumenti, podatki.

Na prazna mesta vstavite eno izmed besed: analiza, razumevanje, odkrivanje, evidentiranje, pojasnitev, pojasnjevanje!

a) V okviru pozitivistične paradigme je cilj znanstvenega raziskovanja RAZUMEVANJE družbenih pojavov. b) Po interpretativni paradigmi pa je cilj znanstvenega raziskovanja POJASNJEVANJE družbenih pojavov.

Na prazna mesta vstavite eno izmed besed: vrednost, indeks, merjenje, podatek, popolnost, večdimenzionalnost, pojem, pomanjkljivost!

V empiričnem družboslovnem raziskovanju se VEČDIMENZ. (A) spremenljivke kaže tudi tako, da jo predstavlja večje št. indikatorjev, ki jih lahko povežemo v INDEKS (B).

Denimo, da želimo raziskati vpliv poklica in materialnega položaja na strankarsko opredelitev leve, sredinske ali desne stranke. Grafično ponazorite kakšen vzročni modeli bi bil pri tem najbolj smiselen in opišite najbolj primeren postopek za analizo podatkov!

poklic....X; materialni položaj....Z
(intervenca)

Interpretativna zveza

strank. opredel. (l., sredin., ali d)

Najbolj primeren postopek za obdelavo podatkov je panelna raziskava. Uporabimo kontingenčno tabelo.

V okviru raziskovanja družbene slojevitosti je bila postavljena naslednja hipoteza »Stanovanjski status posameznika določa njegova izobrazba in višina dohodka. Na višino dohodka pa vpliva tudi izobrazba. Shematsko ponazorite povezavo med spremenljivkami, ki so vsebovane v hipotezi in povejte, kako imenujemo takšno povezanost?

izobrazba...X; višina dohodka....Z
(intervenca)

Interpretativna zveza

stanovanjski status...Y

Raziskovali smo vpliv izobrazbe anketirancev in njihove vernosti na njihova politična stališča. Pri tem smo pripravili tudi spodnjo trodimenzionalno tabelo (na njej so prikazane absolutne frekvence in deleži po stolpcih). Skicirajte model povezanosti, ki se vam zdi najbolj smiselen in na kratko (vsebinsko) interpretirajte ter prikažite rezultate tabelarne analize!

Ko govorimo o izkustvu kot o strukturalnem elementu znanosti mislimo na.

Rezultat čutnega zaznavanja sveta

Katera značilnost znanstvenih zakonov govori o obsegu njihove veljavnosti:

Splošnost

Nastajanje teorije na podlagi logičnega sklepanja iz postulatov označujemo kot.

Dedukcija

Kaj je bistveni element pojasnjevanja družboslovnih pojmov po E. Durkheimu!

Odkrivanje vzročnih zvez

Katero temeljno predpostavko pozitivistov so spodbijali historicisti!

Enotna spoznavna načela vseh znanosti

Kako označujemo pogled, ki vsebino pojma izenačuje z mersko operacijo:

Operacionalizem

Rezultat merjenja so:

Podatki

Hipoteze, ki jih preverjamo na podlagi ugotavljanja verjetnosti njihove veljavnosti, imenujemo:

Statistične hipoteze

Induktivna pot oblikovanja hipotez pomeni, da hipoteze izpeljemo

Iz izkustva

Zakaj v družboslovju spremenljivke opazujemo preko indikatorjev:

Ker so v družboslovju sprem. kompleksne

Merske lestvice, ki so sestavljene iz večjega števila vprašanj (Itemov):

Zmanjšujejo pristranost

Pri kateri sestavljeni lestvici pridem do enakega števila točk, vedno na isti način:

pri Guttmanovi lestvici

Razgovor oz. spraševanje za razliko od opazovanja omogoča.

Raziskovanje stališč

Kaj želimo pri zbiranju podatkov z anketo doseči z visoko stopnjo standardizacije:

Primerljivost podatkov

V čem, je glavna prednost zbiranja podatkov z opazovanjem pred zbiranjem podatkov s spraševanjem?

Ni posrednika med raziskovalcem in objektom raziskave

Oceno o tem ali se v okviru anketnih podatkov dva deleža pri frekvenčni porazdelitvi značilno razlikujeta je odvisno od.

Velikosti vzorca

Kaj je najprimernejši postopek za ugotavljanje vzročnih zvez med spremenljivkami, ki so izmerjene na nominalni ravni?

Kontingenčnost

Kakšne so delne (parcialne) korelacije, ko v primeru analize tridimenzionalne tabele govorimo o potrditvi prvotne zveze:

Vse enake (ali podobne) kot prvotna korelacija

Kaj je temeljni cilj eksperimentalnih postopkov v družboslovju.

Odkrivanje vzročnih zvez

Na kaj se okviru eksperimentov nanaša pojem »eksperimentalni stimulus«:

Na neodvisne spremenljivke

Panelna raziskava predstavlja eno od oblik

Medčasovna analiza

Kadar uporabljamo podatke, ki so bili zbrani že v okviru druge raziskave govorimo o:

Sekundarni analizi

Za raziskovanje interakcije med člani parlamenta, bi bila najbolj primerna:

Sociometrična metoda

Kaj je temeljni problem v zvezi z objektivnostjo raziskovanja v družboslovnih vedah:

Nerazvitost metod za analizo podatkov

Z objektivnostjo družboslovnih raziskav v družboslovju...:

Preverljivost

Kaj je osrednja metoda zbiranja podatkov v okviru kvalitativnega raziskovanja:

Opazovanje z udeležbo

V kontekstu kvalitativnega raziskovanja se veljavnost rezultatov zagotavlja:

S poznavanjem vsakdanjega življenja raziskovalca

Navedite tri temeljne strukturalne elemente izkustvene znanosti:

Metoda, Izkustvo, Teorija

Navedite vsaj tri konkretne metodološke probleme, ki so jih obravnavali zgodnji pozitivisti:

Primerjalno raziskovanje (analiza), Eksperiment, Problem zbiranja podatkov, Uporaba statistike, Problem vzročnosti

Navedite tri tipe spremenljivk, o katerih govorimo o modelih, ki prikazujejo vzročno posledične odnose med pojavi:

Odvisna, Neodvisna

Prikažite bistvene prednosti Likartove pred Thurstonovo lestvico:

Je bolj zanesljiva, bolj enostavna, ni potrebno predraziskovalnih postopkov, problematično ocenjevanje ekspertov, omogoča tudi boljšo analizo preverjene enodimenzionalnosti.

Prikažite ključne elemente družboslovne determiniranosti raziskovanja, ki vplivajo na objektivnost v družboslovnih znanostih:

Raziskovalec opazuje znotraj (je del okolja), vrednote in položaj raziskovalca, reakcije okolja na rezultate raziskave, zdravorazumska dimenzija (problemi v vsakdanjem življenju).

Opišite bistvene značilnosti panelne raziskave in pri tem pojasnite v čem se razlikuje od običajne analize trendov!

Medčasovna analiza (isto skupino ljudi opazujemo v isti časovni skupini- ne smejo se spremeniti), opazujemo notranje premike- kako je do teh sprememb prišlo).

Navedite bistvene prednosti zbiranja podatkov z anketo v primerjavi z opazovanjem:

Je hitrejša, večja količina opazovalcev, primerjava z preteklostjo, posploševanje na celoto (vzorčimo).

Navedite glavne značilnosti, ki opredeljujejo anketo kot načina zbiranja podatkov in kot obliko raziskave!

Standardiziran način, uporaba instrumenta (anketni vprašalnik), cilj je kvantifikacija, omogoča sklepanje iz vzorca na celoto, je strukturirana, rabimo vzorec, vloge so jsno razdeljene.

Opišite značilnosti kvalitativne metodologije v kontekstu razlik med t.i. pozivistično in interpretativno paradigmo raziskovanja!

Pri poz. paradigmi je cilj znanstvenega raziskovanja pojasnitev družbenih pojavov, pri interpretativni pa je cilj razumevanje družbenih pojavov.

Kakšne podatke bo zbral družboslovec, ki bo hotel ugotoviti objektivnost raziskovanja v odnosu do stvarnosti?

Vse relevantne podatke (prepoznavna, priklic)

Kaj na splošno označujemo z izrazom spremenljivka?

Lastnost pojava, glede katere se objekti opazovanja lahko razlikujejo

Kako označujemo pogled, ki razume pojem le kot zunanji izraz pojava?

Nominalizem

Kateri koncept spoznavanja utemeljujejo historicisti, s tem ko govorijo, da se družbene pojave opazuje od zunaj?

Razumevanje

Naštejte glavna proceduralna pravila za zagotavljanje preverljivosti znanstvenega spoznanja?

Intersubjektivna preverljivost podatkov, javnost metod, kontrola v vseh fazah, refleksija lastnih vrednot.

Dopolni: V družboslovju ovirata objektivnost DRUŽBENA DETERM. raziskovalca in NEZMOŽNOST EKSP.

Naštej 5 glavnih faz poteka raziskave po Baileyu:

Opredelitev problema in hipoteze, dizajn, merjenje iz zbranih podatkov, analiza, interpretacija

S pojmom metoda v znanosti na splošno mislimo na:

Postopke za pridobitev novega znanja

S pojmom izkustvo v družbenih znanostih mislimo na:

Spoznavanje, ki temelji na čutnem zaznavanju sveta

Znanstveni zakon je: Izkustvena trditev

Ko v okviru znanstvene teorije govorimo o razmerju med spolšnimi in posamičnimi znanstv. zakoni, mislimo na:

Deduktivno strukturo teorije

Prepričanje da lahko na podlagi omejenih posamičnih opažanj realnih dejstev pridemo do splošni hzakonitosti predpostavlja.

Popolno indukcijo

Če pravimo, da so pozitivisti pri proučevanju družbenih pojavov poudarjali pomen izkustva, potem je vpliv pozitivizma še posebej opazen:

Pri razvoju metod z zbiranjem podatkov

Izhodišče kritike pozitivizma v okviru spora o metodi je:

Razmerje med naravoslovjem in družboslovjem

S čim Weber dopolni svoj koncept interpretativnega razumevanja, ki nadomešča klasični koncept znanstvene pojasnitve?

S konceptom vzročnega zakona

Kako imenujemo tisto fazo raziskave, v kateri s pomočjo analize podatkov preverjamo hipoteze?

Utemeljevanje

Kako označimo pogled, ki vsebino pojma izenačuje z mersko operacijo:

Operacionalizem

Hipoteza mora vsebovati trditev, ki je:

Preverljiva

Kakšno hipotezo predstavlja trditev »V tradicionalnih družbah je ravensocialne kontrole višja kot v modernih družbah!

Eksplikativno

Na kakšno situacijo mislimo, ko govorimo o asimetrični zvezi med dvema spremenljivkama!

Na vzročnost

Kako indikatorji izražajo spremenljivko- takrat mislimo na:

Veljavnost

Thurstenova lestvica se manj uporablja zaradi:

Težavne procedure

Katero raven zahtevnosti merjenja dosežemo z lestvicami za merjenje stališč!

Intervalno (Likertovo)

Na kratko prikaži induktivno pot oblikovanja teorije!

Izhodišče je izkustvo, potem posplošitev in nato oblikovanje znanstvenega zakona

